

( )

( )

( )

( ) ( )

( ) :

( )

(AliAkbar. Alikhani @ yahoo. com) ( )

( )

[ ]

].

.( )

[

:

( )

-

-

[

-

]

-

. [

]

.

:

[

]

- [

]

-

( )

-

]

( )

. [

.

. [

]

:

.

]

].

. [

-

[

]

[

]

[

]

-

. [

]

[

( )

:

]

:

[

. [

]

.

( ) [ ]

] .[

) (

] [- -

( ) - :

[-

( ) -

.[-]

( ) ( )

( )

( )

( )

( )

]

[

( )

( )

-

]

( )

.[

( )

[-]

( )

( )

]

[

.[

-

]

:

[

-

]

( )

( )

(.) ( ) -] .[

( ) . ( )

( ) ( )

« »

] ... [

( )

] .[

:

:

]

: .[-

]

[

( )

]

.[

:

( )

[

]

( )

( )

( )

( )

]

.[

( )

]

.[

-

( )

[ ]

[ ] .

] « ... »

[ ]

. [

( )

:]

( )

. [

( )

( )

:

]

[

( )

( )

( )

:

( )

( )

( )

:

-

()

[ ]

()

()

...

.()

[-]

-

()

( )

( )

( )

( )

( )

( )

( )

( )

[- - :]

( )

( )

( )

: : - : -

.

عدالت و آزادی در اندیشه سیاسی امام علی (ع)

علی اکبر علیخانی^۱

عدالت و آزادی، از مهمترین و اساسی‌ترین موضوعات و مباحث جوامع بشری به شمار می‌روند، ارتباط این دو مفهوم با یکدیگر، هم در حوزه نظر و هم در سیاست عملی، خود بحث عمیق دیگری است. اصل عدالت و حاق آزادی، در هر حکومتی نسبت به مخالفان آن حکومت معنا و مفهوم پیدا می‌کند. اگر حاکم و حکومتی با مخالفان و دشمنان خود نیز عدالت ورزید و آزادی سیاسی آنان را تضمین کرد، می‌توان آن نظام را واقعاً عادل دانست. در این مقاله ابتدا عدالت را به عنوان مبنا و اساس تفکر و رفتار سیاسی امام علی ( ) که مورد بحث قرار داده‌ایم. سپس آزادیهای سیاسی مخالفان و دشمنان را در حکومت امام علی ( ) تبیین کرده و ارتباط آن را با عدالت روشن ساخته‌ایم، سپس حدود آزادی و شاخصهای آن را در اندیشه سیاسی امام علی ( ) بحث کرده‌ایم. در پایان مقاله نیز ارتباط نظام‌مند عدالت و آزادی به مثابه یک نظریه، براساس تفکر و سیره سیاسی امام علی ( ) مورد بحث و تبیین قرار گرفته است.

واژگان کلیدی: امام علی ( )، اندیشه سیاسی اسلام، آزادی، عدالت، مخالفان و دشمنان.

---

۱. عضو هیأت علمی دانشگاه امام صادق (ع)